

DEN DANSKE NATURFOND
Vodroffsvej 59
1900 Frederiksberg C'

Randers Kommune
Natur og Miljø

Telefon +45 8915 1515
www.randers.dk

Att. Frederik Møller, mail: fm@naturfonden.dk

Dato: 18. november 2024/Journalnummer: 01.16.04-G01-2-24

Screeningsafgørelse – Vandløbsprojekt Læsten Bakker matrikel 10u Læsten Bakker, er ikke omfattet af krav om Miljøvurdering

Randers Kommune – Natur og Miljø har den 1. november 2024 fremsendt ansøgning om VVM-screening jf. miljøvurderingslovens §21. til Randers Kommune – Plan vedr. et vandløbs- og naturgenopretningsprojekt i Læsten Bakker.

Afgørelse

Randers Kommune vurderer, at det ansøgte vandløbs- og naturgenopretningsprojekt i Læsten Bakker, beliggende matr.nr. 10u, Læsten Bakker, ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse, jf. miljøvurderingslovens §21.

Projektet kan således gennemføres uden udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport og uden kommunens tilladelse efter miljøvurderingsloven, jf. lovens § 15.

Randers Kommunes afgørelse er foretaget på baggrund af ansøgers oplysninger om projektet. Afgørelsen er truffet på baggrund af, at der i screeningen (vedlagt) ikke er fundet anledning til at antage, at projektet vil have væsentlige, negative indvirkninger på miljøet. Der lægges her især vægt på, at det anmeldte projekt, ikke i væsentligt omfang forventes at kunne medføre forurening, støjgener, eller påvirke landskabelige, kulturhistoriske og naturmæssige værdier, negativt.

Randers Kommune har ved afgørelsen lagt særlig vægt på, at:

- Projektet påvirker ikke udpegningsgrundlaget for Natura2000 områder, bilag IV-arter eller påvirke arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.
- Projektet forhindrer ikke, at grundvandsforekomsten og nedstrøms liggende vandområder kan leve op til vandområdeplanerens målsætning om god økologisk tilstand.
- Projektet påvirker ikke landskabs- og kulturinteresser.

Uddybende bemærkninger til vurderingen fremgår af vedlagte screeningsnotat.

Afgørelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet, inden tre år efter den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år, jf. miljøvurderingslovens § 39.

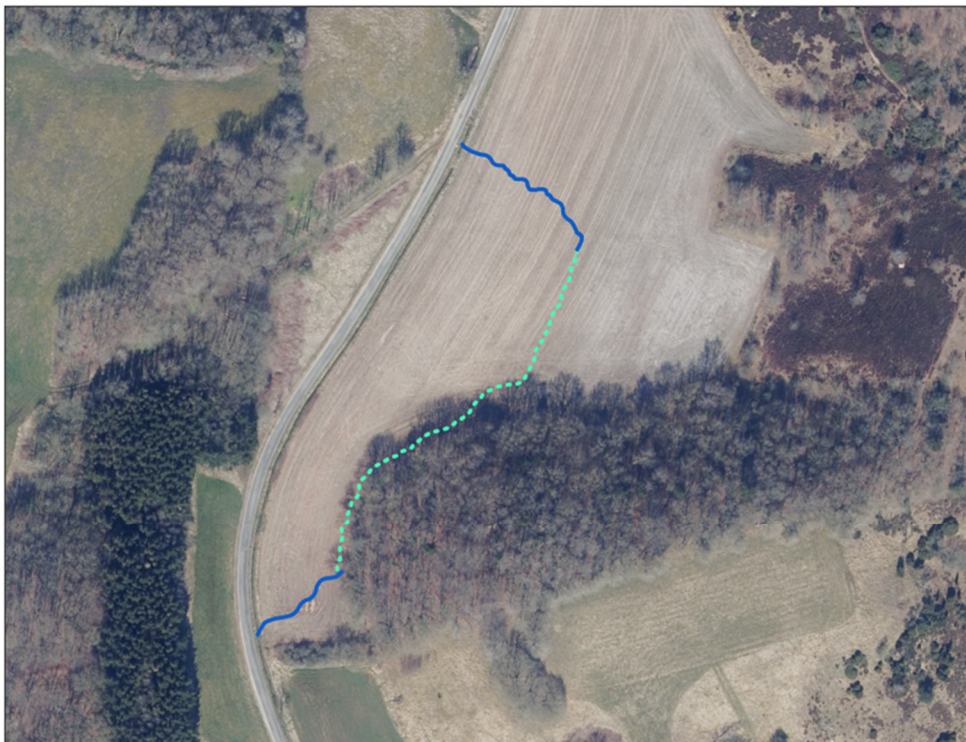
Beskrivelse af projektet

I Læsten Bakker har Randers Kommune et samarbejde med Den Danske Naturfond, der er lodsejer af projektarealet. Området indgår i Life IP Natureman, som er et integreret LIFE projekt, hvor EU yder støtte til at gennemføre forpligtelser Danmark har på miljø- og klimaområdet, herunder sikring af natur i Natura 2000-områder. Projektet, der ansøges om på foranledning af Life IP Natureman, forventes at skabe naturlig hydrologi på den sydlige del af matr.nr. 10u, Læsten By, Læsten. Projektet bliver en del af flere projekter der udføres på arealet der tidligere var intensiv dyrket landbrugsmark, med forventning om at skabe ny natur i sammenhæng med naturområdet Læsten Bakker.

På arealet er der i sommeren 2024 foretaget dybdepløjning, og arealet bliver i forlængelse heraf sammenhænet med Læsten Bakker for at indgå i den eksisterende naturpleje der udføres med ekstensiv helårsafgræsning med kreaturer. Projektet, der ansøges om, er et mindre hydrologiprojekt på et eksisterende skovvandløb der løber til projektområdet fra vest og krydser vejen Rosebakken syd for Læsten by for herefter at løbe i en grøft langs med vejens østlige side.

I projektet etableres der et terrænnært forløb af skovvandløbet ind over arealet matr.nr. 10u, Læsten By, Læsten. Vandløbet bliver defineret med et vandløbstracé på den øverste og nederste strækning. I den centrale del vil vandløbets vej ændre sig over tid, hvor erosion, bevoksning, græssende dyr m.m. får lov til at påvirke strømningsvejene og derigennem den naturlige hydrologi. Formålet med projektet er at skabe naturlig hydrologi på arealet, som i kombination med de øvrige tiltag på arealet, forventes at skabe et større potentiale for at udvikle ny og varieret natur med en højere biodiversitet.

De projekterede tiltag fremgår af oversigtskortet herunder.

Figur 3-1 De projekterede tiltag. Den blå linje er stræk, hvor der graves et vandløbsprofil, hvorimod den stiplede linje er stræk, hvor vandet skal finde sin "egen vej".

Skovvandløbet er omfattet af vandløbsloven, men ikke udpeget eller målsat i vandområdeplanerne. Vandløbet er et mindre vandløb, der opstrøms Rosebakken har et fint forløb igennem skoven, hvor det både er terrænnært og mæandrerende. Nedstrøms Rosebakken bliver vandløbet kanaliseret i en dybere grøft, og det er på denne strækning, at der søges om ændret skikkelse af vandløbet, med et nyt terrænnært forløb ind over matr.nr. 10u, Læsten By, Læsten. Projektet forventes, at kunne skabe bedre forhold i vandløbets nye forløb for padder, insekter og planter tilknyttet vandmiljøet.

Beskrivelse af vandløbet

Der projekteres med udlægning af 2 m³ håndsten (128-256 mm) og 5 m³ bundsubstrat (16-64 mm) i starten og slutningen af det nye vandløbstracé, for at sikre mod erosion. Hvis der dukker større sten op under anlægsfasen, fordeles de i vandløbsforløbet.

I forbindelse med etableringen af de to terrænrids/vandløbstracéer fremkommer ca. 55 m³ løs jord. Der anvendes 2 m³ jord til at fylde grøften op i forbindelse med blokering af det eksisterende forløb på en 2 m strækning ned til rørbroen. Den resterende overskudsjord skal indbygges i det omgivende terræn. Dvs. jorden udplaneres langs vandløbsprofilet. Dette gøres på begge sider af profilet i et forholdsvis tyndt lag, således der ikke bliver et markant terrænspring langs vandløbet.

Den nye vandløbsstrækning på matr.nr. 10u, Læsten By, Læsten bliver ca. 290 meter.

For yderligere detaljer om vandløbets forløb, udformning henvises til detailprojekt "Naturprojekt ved Læsten Bakker" af 28. oktober 2024, se bilag.

§3-beskyttet natur

Projektet bliver udført på et areal der ikke er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3. Arealet grænser op til et større naturområde – Læsten Bakker – der er beskyttet efter §3 i naturbeskyttelsesloven, hvor den nærmeste natur mod øst er af typen overdrev og mod syd af typen mose. Skovvandløbet er ikke beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3.

Formålet med projektarealet er, at det skal udvikle sig til ny natur, der over tid bliver omfattet af naturbeskyttelseslovens §3.

Natura 2000-områder

Det ansøgte er beliggende indenfor Natura 2000-området nr. 30 for Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk.

Projektet vurderes ikke at kunne have nogen negativ indvirkning på gunstig bevaringsstatus på de naturtyper og arter der er på udpegningsrundlaget til Natura 2000-området, som ikke er vurderet nedenstående, idet de ikke findes i umiddelbar nærhed til projektområdet og projektet vurderes ikke at have nogen effekt udenfor området.

Samlet vurdering

Formålet med projektet er at skabe naturlig hydrologi på projektområdet med vand fra et skovvandløb. I kombination med øvrige projekter på arealet forventes projektet at skabe

et større potentiale for at udvikle ny og varieret natur med en højere biodiversitet. Udviklingen af arealet fra agerjord til ny natur forventes, at der med tiden potentielt kan indvandre arter og udvikle naturtyper der er på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

I dag er der ingen arter eller naturtyper fra Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag på projektarealet, fordi arealet er agerjord, hvor der i sommeren 2024 blev foretaget en dybdepløjning.

I nærområdet udenfor projektområdet er der naturtyper og arter fra Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag. Både ud fra karakteren af projektet og formålet med projektet, vurderes det ansøgte hverken i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, at få negativ effekt på de arter eller naturtyper, som Natura 2000-området er udpeget for at beskytte. Tværtimod, med projektets mål om at skabe ny natur, vurderes det at være sammenfaldende med målet for Natura 2000-området, og medvirke til at forbedre og sikre en gunstig bevaringsstatus for en række arter og naturtyper på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

Det er samtidig vurderet i forhold til risiko for eventuel gradvis og indirekte påvirkning af arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag gennem Skals Å til Hjarbæk Fjord, at der ikke er en negativ effekt, fordi projektet vurderes ikke at medføre en påvirkning udenfor projektområdet, idet der ikke bliver ændret på skovvandløbets miljømæssige og afvandingsmæssige forhold. Ændringen af skovvandløbet er udelukkende på skikkelsen over en mindre strækning indenfor projektområdet.

Nærmeste øvrige Natura 2000-område er Tjele Langsø og Vinge Møllebæk nr. 33 der består af Fuglebeskyttelsesområde F16: Tjele Langsø og Habitatområde H33: Tjele Langsø og Vinge Møllebæk. Projektet er udenfor Natura 2000-området. Det er vurderet, at der ikke er risiko for eventuel gradvis og indirekte påvirkning af arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag gennem Skals Å, både fordi Natura 2000-område nr. 33 er i samme vandløbssystem som Natura 2000-område nr. 30, med tilløb til Skals Å gennem Vorning Å, og fordi projektet vurderes ikke, at medføre en påvirkning udenfor projektområdet, idet der ikke bliver ændret på skovvandløbets miljømæssige og afvandingsmæssige forhold.

Både ud fra afstanden og karakteren af det ansøgte vurderes det ansøgte, hverken i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, at få negativ effekt på de arter eller naturtyper, som Natura 2000-området er udpeget for at beskytte. Der er derfor ikke behov for at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-områderne.

Miljøvurderingsloven

Randers Kommune vurderer, at projektet er omfattet af følgende punkt i miljøvurderingslovens bilag 2:

- 10f) Anlæg af vandveje, som ikke er omfattet af bilag 1, kanalbygning og regulering af vandløb.

Randers Kommune kan ikke på forhånd afvise, at nærværende projekt kan have en væsentlig skadelig virkning på miljøet, og skal dermed som kompetent myndighed i henhold til miljøvurderingslovens § 17, stk. 1 gennem en screening vurdere om projektet er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse.

Høring af berørte myndigheder og parter

Randers Kommune har i forbindelse med udarbejdelsen af afgørelsen udpeget og hørt berørte parter og myndigheder, jf. miljøvurderingslovens §35, stk1, nr.1.

Randers Kommune har udpeget og hørt følgende berørte myndigheder:

- Fiskeristyrelsen, inspeltoratoest@fiskeristyrelsen.dk

Der er desuden foretaget høring af følgende parter, der efter kommunens vurdering kan have væsentlig, individuel interesse i sagens udfald:

Lodsejer/ansøger:

DEN DANSKE NATURFOND, Vodroffsvej 59, 1900 Frederiksberg C . Frederik Møller, mail: fm@naturfonden.dk

I forbindelse med høringen er der ikke indkommet bemærkninger.

Offentliggørelse og gyldighed

Denne afgørelse skal jf. § 36 Miljøvurderingsloven offentligt bekendtgøres i 4 uger. Afgørelsen med bilag kan ses på kommunens hjemmeside www.randers.dk – ”Demokrati” - ”Annonceringer” fra; den 18. november 2024 og til udløb af klagefristen d. 18. december 2024. Afgørelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter den, er meddelt, jf. § 39 i Miljøvurderingsloven

Klagevejledning

Der kan klages over screeningsafgørelsen for så vidt angår retlige spørgsmål, jf. Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), § 49, stk. 1.

Hvem kan klage?

Klageberettiget er miljø- og fødevareministeren og enhver med retlig interesse i sagens udfald og landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Hvordan klager jeg?

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen er 4 uger og er gældende fra annonceringen på Randers Kommunes hjemmeside.

Du klager via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med Mit-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Randers Kommune via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, foreninger, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Randers Kommune. Hvis Randers Kommune fastholder afgørelsen, sender Randers Kommune klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. Se betingelserne for at blive fritaget.

Klagefrist

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Hvis sagen ønskes indbragt for domstolene, skal det ske inden for 6 måneder fra modtagelsen af afgørelsen.

borgere og 1.800 kr. for virksomheder, foreninger, organisationer og offentlige myndigheder.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge planlovens bestemmelser være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Kan jeg blive fritaget for brug af Klageportalen?

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser klagen, hvis den sendes uden om klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning herom til Randers Kommune via e-mail natur@randers.dk eller med almindelig post til Randers Kommune, Teknik og Miljø, Laksetorvet, 8900 Randers C, att. Natur. Randers Kommune videresender anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som beslutter, om du kan blive fritaget.

Må tilladelse udnyttes, hvis jeg klager?

En rettidig klage har opsættende virkning, medmindre Planklagenævnet bestemmer andet. Det betyder, at tilladelse eller godkendelse ikke må udnyttes, førend klagefristen udløbet, eller, hvis der er klaget over afgørelsen, før Planklagenævnets afgørelse foreligger.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Thore Rytter Klitgaard'. The signature is stylized with sharp angles and a prominent vertical stroke at the end.

Thore Rytter Klitgaard - Plan, Randers Kommune

Bilagsliste:

Bilag 1 Screeningsnotat af 1. november 2024

Bilag 2 Udkast til detailprojekt, Naturprojekt ved Læsten Bakker, af 28. oktober
2024 udarbejdet af Envidan

Ansøgning om VVM-screening jf. miljøvurderingslovens §21.

Projekt navn:

Vejledning:

Skemaet udfyldes af bygherren eller dennes rådgiver baseret på bygherrens viden om eget projekt sammenholdt med de oplysninger og vejledninger, der henvises til i skemaet. Det forudsættes således, at bygherren eller dennes rådgiver er fortrolig med den miljølovgivning, som projektet omfattes af. Bygherren skal ikke gennem præcise beregninger angive projektets forventede påvirkninger men alene tage stilling til overholdelsen af vejledende grænseværdier og angivne miljøforhold baseret på de oplysninger, der kan hentes på offentlige hjemmesider.

Farverne »rød/gul/grøn« angiver, hvorvidt det pågældende tema kan antages at kunne medføre, at projektet vurderes at kunne påvirke miljøet væsentligt og dermed medføre krav om miljøvurdering. »Rød« angiver en stor sandsynlighed krav om miljøvurdering og »grøn« en minimal sandsynlighed for krav om miljøvurdering. Krav om miljøvurdering afgøres dog af myndigheden, Randers Kommune.

Bygherres eller dennes rådgivers udfyldelse af skemaet er omfattet af straffelovens § 161 om strafansvar ved afgivelse af urigtige oplysninger til en offentlig myndighed.

Basisoplysninger	Anmeldte oplysninger (ansøgning)
Projektbeskrivelse (kan vedlægges)	<p>Naturprojekt ved Læsten bakker</p> <p>I Læsten Bakker har Randers Kommune et samarbejde med Den Danske Naturfond, der er lodsejer af projektarealet. Området indgår i Life IP Natureman, som er et integreret LIFE projekt, hvor EU yder støtte til at gennemføre forpligtelser Danmark har på miljø- og klimaområdet, herunder sikring af natur i Natura 2000-områder.</p> <p>Projektet, der ansøges om på foranledning af Life IP Natureman, forventes at skabe naturlig hydrologi på den sydlige del af matr. nr. 10u, Læsten By, Læsten. Projektet bliver en del af flere projekter der udføres på arealet der tidligere var intensiv dyrket landbrugsmark med forventning om at skabe ny natur i sammenhæng med naturområdet Læsten Bakker.</p> <p>På arealet er der i sommeren 2024 foretaget dybdepløjning, og arealet bliver i forlængelse heraf sammenhegnet med Læsten Bakker for at indgå i den eksisterende naturpleje der udføres med ekstensiv helårsafgræsning med kreaturer.</p> <p>Projektet, der ansøges om, er et mindre hydrologiprojekt på et eksisterende skovvandløb der løber til projektområdet fra vest og krydser vejen Rosebakken syd for Læsten by for herefter at løbe i en grøft langs med vejens østlige side.</p> <p>I projektet etableres der et terrænnært forløb af skovvandløbet ind over arealet matr. nr. 10u, Læsten By, Læsten. Vandløbet bliver defineret med et vandløbstracé på den øverste og nederste strækning. I den centrale del vil vandløbets vej ændre sig over tid, hvor erosion, bevoksning, græssende dyr m.m. får lov til at påvirke strømningsvejene og derigennem den naturlige hydrologi. Formålet med projektet er at skabe naturlig hydrologi på arealet, som i kombination med de øvrige tiltag på arealet, forventes at skabe et større potentiale for at udvikle ny og varieret natur med en højere biodiversitet.</p>

	<p>Vandløbet er omfattet af vandløbsloven, men ikke udpeget eller målsat i vandområdeplanerne. Vandløbet er et mindre vandløb, der opstrøms Rosebakken har et fint forløb igennem skoven, hvor det både er terrænnært og mæandrerende. Nedstrøms Rosebakken bliver vandløbet kanaliseret i en dybere grøft, og det er på denne strækning, at der søges om ændret skikkelse af vandløbet, med et nyt terrænnært forløb ind over matr. nr. 10u, Læsten By, Læsten. Projektet forventes, at kunne skabe bedre forhold i vandløbets nye forløb for padder, insekter og planter tilknyttet vandmiljøet.</p> <p>En beskrivelse af detailprojektet er vedhæftet.</p>
Navn, adresse, telefonnr. og e-mail på byherre	Randers Kommune, Odinsgade 7, 8300 Randers v. Lisette Søgaard – e-mail: libs@randers.dk - mobil: 20545877
Navn, adresse, telefonnr. og e-mail på kontaktperson	Do.
Projektets adresse, matr. nr. og ejerlav. For havbrug angives anlæggets geografiske placering angivet ved koordinater for havbrugets 4 hjørneafmærkninger i bredde/længde (WGS-84 datum).	Skovvandløb der løber til projektområdet fra vest mod vejen Rosebakken, på den strækning efter det har krydset Rosebakken - syd for Læsten By og øst for Rosebakken. Projektet skal udføres på matr. nr. 10u, Læsten By, Læsten.
Projektet berører følgende kommune eller kommuner (omfatter såvel den eller de kommuner, som projektet er placeret i, som den eller de kommuner, hvis miljø kan tænkes påvirket af projektet)	Randers Kommune

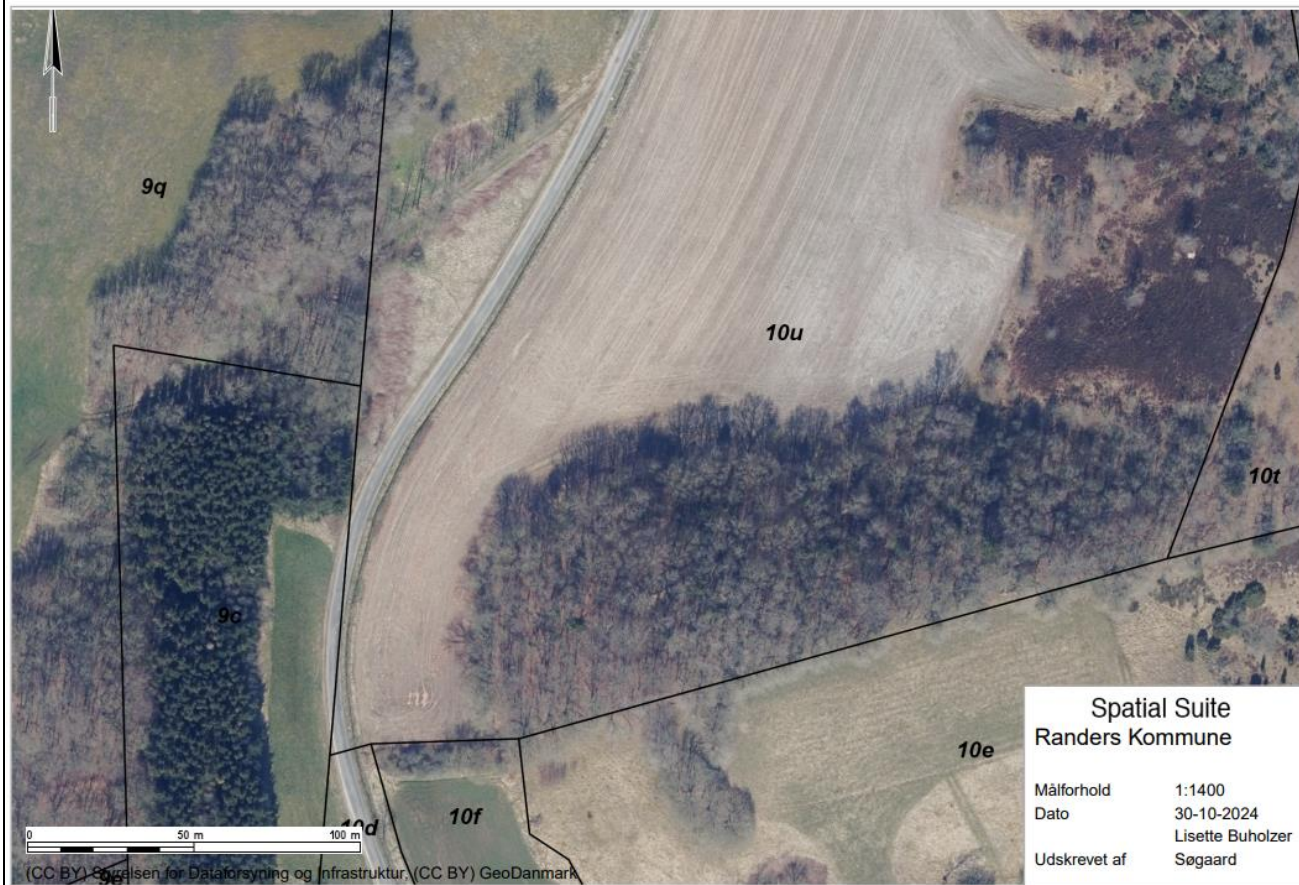
Oversigtskort i målestok eks. 1:50.000 – Målestok angives. For havbrug angives anlæggets placering på et søkort.

De projekterede tiltag fremgår af oversigtskortet herunder.

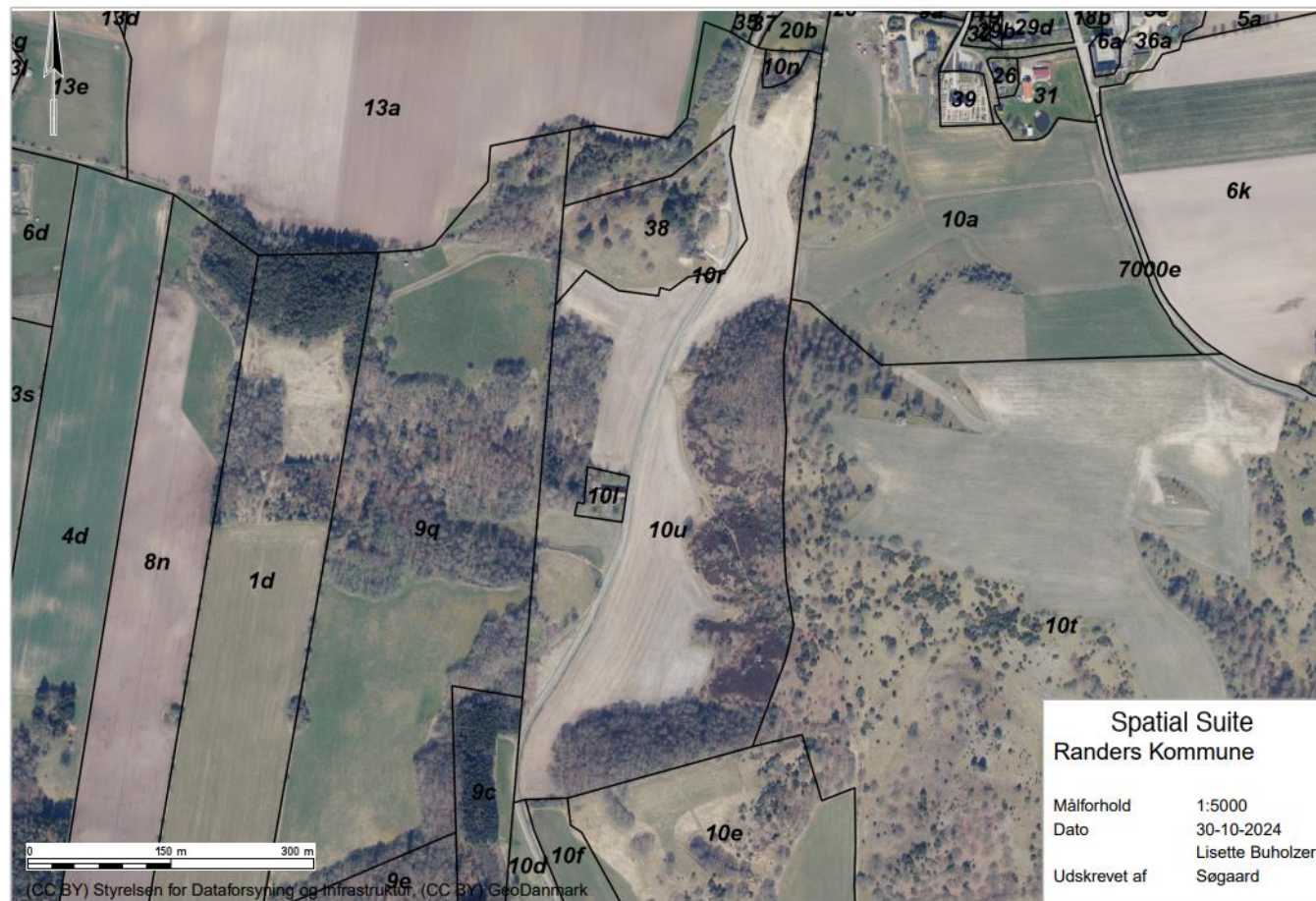
Figur 3-1 De projekterede tiltag. Den blå linje er stræk, hvor der graves et vandløbsprofil, hvorimod den stiplede linje er stræk, hvor vandet skal finde sin "egen vej".

Målestoksforhold 1:1400 angivet på nedenstående kort uden projekt:

Kortbilag i målestok 1:10.000 eller 1:5.000 med indtegning af anlægget og projektet (vedlægges dog ikke for strækingsanlæg).

Målestok 1:5.000 angivet på nedenstående kort u. projekt

Forholdet til VVM reglerne	Ja	Nej	
Er projektet opført på bilag 1 til lov om miljøvurdering af planer og programmer og konkrete projekter (VVM).		X	Hvis ja, er der obligatorisk VVM-pligtigt. Angiv punktet på bilag 1:

Er projektet opført på bilag 2 til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).	X		Hvis ja, angiv punktet på bilag 2:
Projektets karakteristika	Tekst		
1. Hvis bygherren ikke er ejer af de arealer, som projektet omfatter angives navn og adresse på de eller den pågældende ejer, matr. nr. og ejerlav	<p>Lodsejer er Den Danske Naturfond, Vodroffsvej 59, 1900 Frederiksberg C, v. Frederik Møller, mail: fm@naturfonden.dk. Projektet er et samarbejde med Randers Kommune og er del af et større projekt om at lave ny natur på tidligere dyrket landbrugsarealer der grænser op til naturområdet Læsten Bakker. Den Danske Naturfond har tilkendegivet deres accept af projektet.</p> <p>Rosebakken er en kommunevej, og der er foretaget dialog og besigtigelse med Veje og Trafik, Randers Kommune i forhold til afvanding fra vejen og grøften langs med Rosebakken. De havde ikke bemærkninger imod projektet.</p> <p>Der har været dialog med Vandmiljø Randers i forhold til deres ledning og brønde langs med Rosebakken. De havde ikke bemærkninger imod projektet.</p> <p>Der er søgt LER-oplysninger i forbindelse med detailprojektet.</p>		
2. Arealanvendelse efter projektets realisering. Det fremtidige samlede bebyggede areal i m ² Det fremtidige samlede befæstede areal i m ² Nye arealer, som befæstes ved projektet i m ²	<p>Arealet går fra intensiv dyrket landbrugsareal til et areal der skal udvikle sig til ny natur. Der bliver gennemført forskellige projekter på arealet som dybdepløjning, nyt terrænnært vandløb, sammenhegning med Læsten Bakker til ekstensiv helårsafgræsning med kreaturer. Tiltag der forventes at fremme udviklingen på arealet til ny og varieret natur i sammenhæng med eksisterende natur i Læsten Bakker.</p>		
3. Projektets areal og volumenmæssige udformning Er der behov for grundvandssænkning i forbindelse med projektet og i givet fald hvor meget i m Projektets samlede grundareal angivet i ha eller m ² Projektets bebyggede areal i m ² Projektets nye befæstede areal i m ² Projektets samlede	<p>Vandløbsstrækningen på matr. nr. 10u, Læsten By, Læsten bliver ca. 290 meter.</p> <p>Der er ikke behov grundvandssænkning i forbindelse med projektet.</p> <p>Der bygges ikke i forbindelse med projektet.</p> <p>Der befæstes ikke.</p> <p>Der opføres ingen bygningsmasse.</p> <p>Projekt har ikke nogen "byggehøjde".</p> <p>Der nedrives ikke bygninger i forbindelse med projektet.</p>		

bygningsmasse i m ³ Projektets maksimale bygningshøjde i m Beskrivelse af omfanget af eventuelle nedrivningsarbejder i forbindelse med projektet.	
4. Projektets behov for råstoffer i anlægsperioden Råstofforbrug i anlægsperioden på type og mængde: Vandmængde i anlægsperioden Affaldstype og mængder i anlægsperioden Spildevand til renseanlæg i anlægsperioden Spildevand med direkte udledning til vandløb, søer, hav i anlægsperioden Håndtering af regnvand i anlægsperioden Anlægsperioden angivet som mm/åå – mm/åå	Der projekteres med udlægning af 2 m ³ håndsten (128-256 mm) og 5 m ³ bundsubstrat (16-64 mm) i starten og slutningen af det nye vandløbstracé, for at sikre mod erosion. Hvis der dukker større sten op under anlægsfasen, fordeles de i vandløbsforløbet. I forbindelse med etableringen af de to terrænrids/vandløbstracéer fremkommer ca. 55 m ³ løs jord. Der anvendes 2 m ³ jord til at fylde grøften op i forbindelse med blokering af det eksisterende forløb på en 2 m strækning ned til rørbroen. Den resterende overskudsjord skal indbygges i det omgivende terræn. Dvs. jorden udplaneres langs vandløbsprofilet. Dette gøres på begge sider af profilet i et forholdsvis tyndt lag, således der ikke bliver et markant terrænspring langs vandløbet. Se vedhæftede projektbeskrivelse for yderligere information. Der produceres ikke affald eller spildevand i forbindelse med projektet.
Projektets karakteristika	Tekst
5. Projektets kapacitet for så vidt angår flow ind og ud samt angivelse af placering og opbevaring på kortbilag af råstoffet/produktet i driftsfasen: Råstoffer – type og mængde i driftsfasen Mellemprodukter – type og mængde i driftsfasen	Irrelevant

Færdigvarer – type og mængde i driftsfasen Vandmængde i driftsfasen			
6. Affaldstype og årlige mængder, som følge af projektet i driftsfasen: Farligt affald: Andet affald: Spildevand til renselanlæg: Spildevand med direkte udledning til vandløb, sø, hav: Håndtering af regnvand:	Irrelevant – Der produceres ikke affald, spildevand.		
Projektets karakteristika	Ja	Nej	Tekst
7. Forudsætter projektet etablering af selvstændig vandforsyning?		X	
8. Er projektet eller dele af projektet omfattet af standardvilkår eller en branchebekendtgørelse?		X	Hvis »ja« angiv hvilke. Hvis »nej« gå til punkt 10
9. Vil projektet kunne overholde alle de angivne standardvilkår eller krav i branchebekendtgørelsen?			Hvis »nej« angives og begrundes hvilke vilkår, der ikke vil kunne overholdes.
10. Er projektet eller dele af projektet omfattet af BREF-dokumenter?		x	Hvis »ja« angiv hvilke. Hvis »nej« gå til pkt. 12.
11. Vil projektet kunne overholde de angivne BREF-dokumenter?			Hvis »nej« angives og begrundes hvilke BREF-dokumenter, der ikke vil kunne overholdes.
12. Er projektet eller dele af projektet omfattet af BAT-konklusioner?		x	Hvis »ja« angiv hvilke. Hvis »nej« gå til punkt 14.

Projektets karakteristika	Ja	Nej	Tekst
13. Vil projektet kunne overholde de angivne BAT-konklusioner?			Hvis »nej« angives og begrundes hvilke BAT-konklusioner, der ikke vil kunne overholdes.
14. Er projektet omfattet af en eller flere af Miljøstyrelsens vejledninger eller bekendtgørelser om støj eller eventuelt lokalt fastsatte støjgrænser?		x	Hvis »ja« angives navn og nr. på den eller de pågældende vejledninger eller bekendtgørelser. Hvis »nej« gå til pkt. 17.
15. Vil anlægsarbejdet kunne overholde de eventuelt lokalt fastsatte vejledende grænseværdier for støj og vibrationer?			Hvis »nej« angives overskridelsens omfang og begrundelse for overskridelsen
16. Vil det samlede projekt, når anlægsarbejdet er udført, kunne overholde de vejledende grænseværdier for støj og vibrationer?			Hvis »nej« angives overskridelsens omfang og begrundelse for overskridelsen
17. Er projektet omfattet Miljøstyrelsens vejledninger, regler og bekendtgørelser om luftforurening?		x	Hvis »ja« angives navn og nr. på den eller de pågældende vejledninger, regler eller bekendtgørelser. Hvis »nej« gå til pkt. 20.
18. Vil anlægsarbejdet kunne overholde de vejledende grænseværdier for luftforurening?			Hvis »Nej« angives overskridelsens omfang og begrundelse for overskridelsen.
19. Vil det samlede projekt, når anlægsarbejdet er udført,			Hvis »Nej« angives overskridelsens omfang og begrundelse for overskridelsen.

kunne overholde de vejledende grænseværdier for luftforurening?			
20. Vil projektet give anledning til støvgener eller øgede støvgener I anlægsperioden? I driftsfasen?		x	Hvis »ja« angives omfang og forventet udbredelse.
Projektets karakteristika	Ja	Nej	Tekst
21. Vil projektet give anledning til lugtgener eller øgede lugtgener I anlægsperioden? I driftsfasen?		x	Hvis »ja« angives omfang og forventet udbredelse.
22. Vil anlægget som følge af projektet have behov for belysning som i aften og nattetimer vil kunne oplyse naboarealer og omgivelserne I anlægsperioden? I driftsfasen?		x	Hvis »ja« angives og begrundes omfanget.
23. Er anlægget omfattet af risikobekendtgørelsen , jf. bekendtgørelse om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer nr. 372 af 25. april 2016?		x	
Projektets karakteristika	Ja	Nej	Tekst

24. Kan projektet rummes inden for lokalplanens generelle formål?	x		Hvis »nej«, angiv hvorfor:
25. Forudsætter projektet dispensation fra gældende bygge- og beskyttelseslinjer?		x	Hvis »ja« angiv hvilke: Projektet ligger inden for skovbyggelinje i landzone, der bliver varetaget i en landzonetilladelse, dog gælder skovbyggelinje ikke for terrænændringer.
26. Indebærer projektet behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer?		x	
27. Vil projektet kunne udgøre en hindring for anvendelsen af udlagte råstofområder?		x	
28. Er projektet tænkt placeret indenfor kystnærhedszonen?		x	
Projektets karakteristika	Ja	Nej	Tekst
29. Forudsætter projektet rydning af skov? (skov er et bevokset areal med træer, som danner eller indenfor et rimeligt tidsrum ville danne sluttet skov af højstammede træer, og arealet er større end ½ ha og mere end 20 m bredt.)		X	
30. Vil projektet være i strid med eller til hinder for realiseringen af en rejst fredningssag?		x	Fredning af Læsten Bakker Projektet bliver udført på et areal der er del af Fredning af Læsten Bakker. Fredningen er en tilstandsfredning således, at området skal bevares i dets tilstand på tidspunktet for fredningens gennemførelse.

			<p>Projektet er omfattet af fredningens § 2 om tilladte naturgenopretningsprojektet og § 3 om tilladte ændringer i arealernes drift, hvor agerarealer overgår til natur.</p> <p>Projektet er derfor ikke i strid med fredningens bestemmelser og der er ikke behov for at Fredningsnævnet træffer afgørelse omkring projektet.</p>
31. Afstanden fra projektet i luftlinje til nærmeste beskyttede naturtype i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 .			<p>§3-beskyttet natur</p> <p>Projektet bliver udført på et areal der ikke er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3. Arealet grænser op til et større naturområde – Læsten Bakker – der er beskyttet efter §3 i naturbeskyttelsesloven, hvor den nærmeste natur mod øst er af typen overdrev og mod syd af typen mose.</p> <p>Skovvandløbet er ikke beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3.</p> <p>Formålet med projektarealet er, at det skal udvikle sig til ny natur, der over tid bliver omfattet af naturbeskyttelseslovens §3.</p>
32. Er der forekomst af beskyttede arter og i givet fald hvilke?		X	<p>Beskyttede og fredede arter</p> <p>På projektområdet er der i dag ikke forekomst af beskyttede og fredede arter, idet arealet er et tidligere intensivt dyrket landbrugsareal, der i sommeren 2024 blev dybdepløjet.</p> <p>Bilag IV-arter</p> <p>I nærområdet kan der være forekomst af følgende Bilag IV-arter: odder, flere arter af flagermus, spidssnudet frø, stor vandsalamander og grøn kølleguldsmed.</p> <p>Odderens yngle og rasteaktivitet er behandlet under Natura 2000, og projektet vurderes ikke at kunne beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområde.</p> <p>Flagermus yngler og raster især i bygninger og hule træer. Afhængigt af arten skal der desuden være søer, vandløb, skov eller anden naturtype i nærheden. De er især følsomme overfor fældning af hule træer og nedrivning af bygninger. De er meget udbredt i hele kommunen og der findes ikke et samlet overblik. Det ansøgte forventes ikke at påvirke flagermus yngle- og rasteområde negativt, idet projektområdet i dag ikke bliver benyttet af flagermus og idet projektet vurderes ikke at medføre påvirkning udenfor projektområdet.</p> <p>Spidssnudet frø er udbredt i hele Randers Kommune og yngler i vandhuller og er udenfor yngletiden afhængig af at der er fugtige naturområder nær vandhullet. Det ansøgte forventes ikke at påvirke spidssnudet frøers yngle- og rasteområde negativt, idet projektområdet i dag ikke bliver benyttet af spidssnudet frøer og idet projektet vurderes ikke at medføre påvirkning udenfor projektområdet.</p> <p>Stor vandsalamanders yngle og rasteaktivitet er behandlet under Natura 2000, og projektet vurderes ikke at kunne beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområde.</p>

			<p>Grøn kølleguldsmeds yngle og rasteaktivitet er behandlet under Natura 2000, og projektet vurderes ikke at kunne beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområde.</p> <p>Samlet vurdering Formålet med projektet er at skabe naturlig hydrologi på en tidligere agermark, gennem etablering af et vandløbsforløb fra et eksisterende skovvandløb. I kombination med de øvrige projekter på arealet, forventes det ansøgte at skabe et større potentiale for at udvikle ny og varieret natur med en højere biodiversitet.</p> <p>Der er ikke kendskab til forekomst af bilag IV-arter indenfor området og projektet vurderes ikke at have en sådan karakter, at det kan beskadige eller ødelægge bilag IV-arternes yngle- og rasteområder i nærområdet. Tværtimod med projektets formål om at skabe ny natur forventes det ansøgte, at arealet kan udvikle sig til et potentielt område, hvor der kan indvandre beskyttede og fredede arter, og der kan opstå nye yngle- og rasteområder for Bilag IV-arter.</p>
33. Afstanden fra projektet i luftlinje til nærmeste fredede område.			Projektområdet ligger inden for Fredning af Læsten Bakker.
34. Afstanden fra projektet i luftlinje til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde (Natura 2000-områder, habitatområder, fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder).			<p>Natura 2000-områder Det ansøgte er beliggende indenfor Natura 2000-området nr. 30 for Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk.</p> <p>Ikke relevante arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget Projektet vurderes ikke at kunne have nogen negativ indvirkning på gunstig bevaringsstatus på de naturtyper og arter der er på udpegningsgrundlaget til Natura 2000-området, som ikke er vurderet nedenstående, idet de ikke findes i umiddelbar nærhed til projektområdet og projektet vurderes ikke at have nogen effekt udenfor området.</p> <p>Relevante naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området Det ansøgte grænser op til habitatnaturtypen surt overdrev (6230) og til skovhabitatnaturtypen egeblandskov (9160). Det ansøgte er beliggende med en afstand på ca. 40 m til habitatnaturtypen enekrat (5130) og med en afstand på ca. 420 m til habitatnaturtypen Rigkær (7230) samt med en afstand på ca. 500 m til et moseområde, der inkluderer Tuemosen, nedbrudt højmosse (7120), der ligger på vandskellet mellem Skals Å og Nørreåen. Naturtyperne er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.</p>

Surt overdrev har en græsningsbetinget, urtedomineret vegetation udviklet på relativt sur, veldrænet bund uden anden kulturpåvirkning end græsning. De ofte meget artsrige plantesamfund, der udvikler sig på gamle sure overdrev, er stærkt afhængige af en lang, stabil udvikling med konstant afgræsning og fravær af gødsning og uden isåning af kulturplanter. Under disse forhold udvikles positive strukturelementer som en urterig flora, myretuer, nedbidte træer og buske som evt. har fodposer. Størstedelen af bakkerne i Læsten Bakker er udpeget som surt overdrev. Det ansøgte forventes ikke at påvirke naturtypen, idet projektet vurderes ikke at medføre påvirkning udenfor projektområdet.

Ege-blandskov står flere steder i bakkerne med ege- og ege-avnbøgskov med en relativ kalkholdig, og ofte lidt vandlidende bund, der hindrer bøgen i at trives og ask i at dominere. Definitionerne af typen er forholdsvis brede, så naturlige egeskove, der ikke indplaceres i andre habitattyper, henføres til denne type. Det ansøgte forventes ikke at påvirke naturtypen, idet projektet vurderes ikke at medføre påvirkning udenfor projektområdet.

Enekrat udgør et mindre område på overdrevet med mindst 25 % dækning af buske/træer, og hvor enebær udgør mindst halvdelen af dækningen af buske og træer. Naturtypen findes oftest, hvor kreaturer eller hjorte har afgræsset området og skabt mulighed for, at enebær kan spire og gro. Det ansøgte forventes ikke at påvirke naturtypen, idet projektet vurderes ikke at medføre påvirkning udenfor projektområdet.

Rigkær sydøst for bakkerne er karakteriseret som moser og enge med konstant vandmættet jordbund, hvor grundvandet er mere eller mindre kalkholdigt, men næringsfattigt, så den særlige rigkærsvegetation opstår. Vegetationen er ideelt set lavtvoksende og lysåben, men også tidlige tilgrøningsstadier hører med til typen. Det ansøgte forventes ikke at påvirke naturtypen, idet projektet vurderes ikke at medføre påvirkning udenfor projektområdet.

Nedbrudt højmose syd for bakkerne har højmosepartier der har fået forstyrret deres naturlige vandbalance, men hvor der fortsat er lysåben højmosevegetation. Hovedparten af arterne vil ofte være de samme som i den aktive højmose. Det ansøgte forventes ikke at påvirke naturtypen, idet projektet vurderes ikke at medføre påvirkning udenfor projektområdet.

Relevante arter på udpegningsgrundlaget for habitatområdet

Af arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, der potentielt kan være i nærområdet til det ansøgte, er odder, stor vandsalamander, damflagermus og grøn kølleguldsmed.

Odder forekommer udbredt langs alle kommunes større åer, søer og vådområder. Odderen er tilpasset et liv i og opholder sig en stor del af tiden i vand. Den findes i såvel rindende som stillestående vand og søer, samt moser med store rørskovsområder er særligt velegnede levesteder for arten. Odderen

Yngler og raster i uforstyrrede rørskove og krat ved søer og åer med gode fiskebestande. Den er hovedsageligt følsom overfor forstyrrelser på ynglepladsen. Det ansøgte forventes ikke at påvirke odderens yngle- og rasteområde negativt, idet projektområdet i dag ikke bliver benyttet af odder og idet projektet vurderes ikke at medføre påvirkning udenfor projektområdet.

Stor Vandsalamander yngler og raster i rene vandhuller og har særligt gavn af lysåbne vandhuller. Uden for yngletiden er den afhængig af skov eller krat indenfor ca. 100 meter fra vandhullet. Det ansøgte forventes ikke at påvirke stor vandsalamanders yngle- og rasteområde negativt, idet projektområdet i dag ikke bliver benyttet af stor vandsalamander og idet projektet vurderes ikke at medføre påvirkning udenfor projektområdet.

Damflagermus yngler og raster især i bygninger og hule træer. Der skal desuden være søer, vandløb, skov eller anden naturtype i nærheden. De er især følsomme overfor fældning af hule træer og nedrivning af bygninger. De findes spredt i det meste af Jylland og der findes ikke et samlet overblik. Det ansøgte forventes ikke at påvirke damflagermus yngle- og rasteområde negativt, idet projektområdet i dag ikke bliver benyttet af damflagermus og idet projektet vurderes ikke at medføre påvirkning udenfor projektområdet.

Grøn kølleguldsmed. Den voksne guldsmed opholder sig hovedsageligt tæt på Gudenåen, hvor den yngler, men den kan dog træffes langs med vådområder og vandløb langt fra hovedvandløbet. Larverne er flerårige og lever i vandløbsbunden nedgravet i sand eller grus. Det ansøgte forventes ikke at påvirke grøn kølleguldsmeds yngle- og rasteområde negativt, idet projektområdet i dag ikke bliver benyttet af grøn kølleguldsmed og idet projektet vurderes ikke at medføre påvirkning udenfor projektområdet.

Samlet vurdering

Formålet med projektet er at skabe naturlig hydrologi på projektområdet med vand fra et skovvandløb. I kombination med øvrige projekter på arealet forventes projektet at skabe et større potentiale for at udvikle ny og varieret natur med en højere biodiversitet. Udviklingen af arealet fra agerjord til ny natur forventes, at der med tiden potentielt kan indvandre arter og udvikle naturtyper der er på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

I dag er der ingen arter eller naturtyper fra Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag på projektarealet, fordi arealet er agerjord, hvor der i sommeren 2024 blev foretaget en dybdepløjning.

I nærområdet udenfor projektområdet er der naturtyper og arter fra Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag. Både ud fra karakteren af projektet og formålet med projektet, vurderes det ansøgte hverken i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, at få negativ effekt på de

			<p>arter eller naturtyper, som Natura 2000-området er udpeget for at beskytte. Tværtimod, med projektets mål om at skabe ny natur, vurderes det at være sammenfaldende med målet for Natura 2000-området, og medvirke til at forbedre og sikre en gunstig bevaringsstatus for en række arter og naturtyper på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.</p> <p>Det er samtidig vurderet i forhold til risiko for eventuel gradvis og indirekte påvirkning af arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag gennem Skals Å til Hjarbæk Fjord, at der ikke er en negativ effekt, fordi projektet vurderes ikke at medføre en påvirkning udenfor projektområdet, idet der ikke bliver ændret på skovvandløbets miljømæssige og afvandingsmæssige forhold. Ændringen af skovvandløbet er udelukkende på skikkelsen over en mindre strækning indenfor projektområdet.</p> <p>Nærmeste øvrige Natura 2000-område er Tjele Langsø og Vinge Møllebæk nr. 33 der består af Fuglebeskyttelsesområde F16: Tjele Langsø og Habitatområde H33: Tjele Langsø og Vinge Møllebæk. Projektet er udenfor Natura 2000-området. Det er vurderet, at der ikke er risiko for eventuel gradvis og indirekte påvirkning af arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag gennem Skals Å, både fordi Natura 2000-område nr. 33 er i samme vandløbssystem som Natura 2000-område nr. 30, med tilløb til Skals Å gennem Vorning Å, og fordi projektet vurderes ikke, at medføre en påvirkning udenfor projektområdet, idet der ikke bliver ændret på skovvandløbets miljømæssige og afvandingsmæssige forhold. Både ud fra afstanden og karakteren af det ansøgte vurderes det ansøgte, hverken i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, at få negativ effekt på de arter eller naturtyper, som Natura 2000-området er udpeget for at beskytte.</p> <p>Der er derfor ikke behov for at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-områderne.</p>
35. Vil projektet medføre påvirkninger af overfladevand eller grundvand, f.eks. i form af udledninger til eller fysiske ændringer af vandområder eller grundvandsforekomster?		x	Hvis »ja« angives hvilken påvirkning, der er tale om.
36. Er projektet placeret i et område med særlige drikkevandinteresser?		x	
37. Er projektet placeret i et område med registreret jordforurening?		x	

Projektets karakteristika	Ja	Nej	Tekst
38. Er projektet placeret i et område, der i kommuneplanen er udpeget som område med risiko for oversvømmelse.		x	
39. Er projektet placeret i et område, der, jf. oversvømmelsesloven , er udpeget som risikoområde for oversvømmelse?		x	
Projektets placering	Ja	Nej	Tekst
40. Er der andre lignende anlæg eller aktiviteter i området, der sammen med det ansøgte må forventes at kunne medføre en øget samlet påvirkning af miljøet (Kumulative forhold)?		x	
41. Vil den forventede miljøpåvirkning kunne berøre nabolande?		x	
42. En beskrivelse af de tilpasninger, ansøger har foretaget af projektet inden ansøgningen blev indsendt og de påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge, begrænse eller kompensere for væsentlige skadelige virkninger for miljøet?			Se vedlagte materiale - Projektbeskrivelse fra ENVIDAN

43. Undertegnede erklærer herved på tro og love rigtigheden af ovenstående oplysninger.

Dato: 30. oktober 2024

Bygherre/anmelder: Randers Kommune, Natur og Miljø v. Lisette Søgaard

Fodnoter

[¹]Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF](#) af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte [planers og programmers indvirkning på miljøet](#), EF-tidende 2001, nr. L 197, s. 30, og dele af [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU](#) af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet ([VVM-direktivet](#)), EU-Tidende 2012, nr. L 26, side 1, som ændret ved [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU](#) af 16. april 2014 om ændring af direktiv [2011/92/EU](#) af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet, EU-tidende 2014, nr. L 124, side 1.

RANDERS KOMMUNE

Detailprojekt:

Naturprojekt ved Læsten Bakker

Udarbejdet til:
Randers Kommune
Natur & Miljø
Laksetorvet
8900 Randers C

Udarbejdet af:
Envidan A/S
Kasper Abildtrup Rasmussen
E-mail: kar@envidan.dk
Direkte tlf.: 40428275
Projekt navn: Læsten Bakker
Projektnr.: 1244796
Kvalitetssikring: Esben Astrup Kristensen
Dato: 28.10.2024
Version: 1

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	4
2.	Eksisterende forhold	5
2.1	Tekniske forhold.....	6
2.1.1	Opmåling	6
2.1.2	Ledningsoplysninger	6
2.2	Hydrologiske forhold.....	7
2.3	Vandløbsforhold	8
2.4	Administrative forhold.....	8
2.4.1	Naturbeskyttelsesloven	8
2.4.2	Fredning	8
2.4.3	Vandområdeplanen	9
2.4.4	Vandløbsloven	9
2.4.5	Natura2000.....	9
3.	Projektforslag	10
3.1	Arbejdsplads og adgangsmuligheder	10
3.2	Etablering af nyt vandløbstracé	10
3.2.1	Etablering af pools.....	12
3.2.2	Håndtering af overskudsjord	12
4.	Konsekvensvurdering	13
4.1	Hydrologiske forhold	13
4.2	Biologiske forhold	13
4.2.1	Vandløb.....	13
4.2.2	Terrestrisk natur	13
4.3	Planforhold og administrationsgrundlag	13
4.3.1	Vandområdeplanen	13
4.3.2	National beskyttet natur.....	13
4.3.3	Natura 2000-beskyttelse	14
4.3.4	Bilag IV-arter	14
4.3.5	Vandløbsloven	14
4.3.6	Fredning	14
4.3.7	Fredninger og kulturhistorie.....	14
4.4	Realisering	14
4.4.1	Økonomi	14

Bilagsfortegnelse

Bilag 1 **Ledningsoplysninger**

1. Indledning

Randers Kommune ønsker at gennemføre et mindre naturgenopretningsprojekt ved Læsten Bakker. Arealerne er blevet opkøbt af den Danske Naturfond med det formål at skabe mere sammenhængende og bedre natur i området. I den forbindelse har kommunen henvendt sig til Envidan med det formål at få udarbejdet et projektforslag. Projektlokaliteten blev gennemgået i september 2024, og de overordnede rammer for løsningen blev fastlagt.

Formålet med nærværende rapport er at udarbejde en detailprojektering, der både kan anvendes til de administrative godkendelser, og som sidenhen kan danne grundlag for anlægsarbejdets udførelse. Det er planen, at projektet skal realiseres i vinteren 2024/25.

2. Eksisterende forhold

Projektlokaliteten er beliggende langs vejen Rosebakken syd for Læsten By (Figur 2-1). Det eksakte projektområde er ikke defineret, men på en fællesbesigtigelse med Randers Kommune var der enighed om, at have fokus på det tidligere omdriftsareal beliggende øst for Rosebakken (angivet med rød cirkel herunder). Arealet er i sommeren 2024 blevet dybdepløjet, og skal fremadrettet have lov at udvikle sig som naturareal.

Figur 2-1 Projektlokaliteten er angivet med rød cirkel.

Langs Rosebakken løber et lille vandløb fra skovslugten vest for vejen. Det løber ned til Rosebakken og under vejen, hvorefter det løber i en "vejgrøft" langs Rosebakken og ned til moseområdet mod syd og videre ud i Vejle Bæk, der er et tilløb til Skals Å. Dvs. projektområdet afvander til Hjarbæk Fjord.

2.1 Tekniske forhold

2.1.1 Opmåling

I forbindelse med projekteringen er der foretaget opmåling af vandløb, grøfter og vandspejle (Figur 2-2). Derudover er der foretaget en opmåling af terrænet for at verificere terrænmodellen på marken øst for Rosebakken. Denne kontrol viser, at der ikke er en afvigelse i et omfang, der nødvendiggør en justering af terrænmodellen forud for projekteringen. Det bemærkes dog, at terrænet har været dybdepløjet for nylig, hvorfor der på helt lokal skala forekommer terrænspring.

Figur 2-2 De grønne symboler angiver opmålingspunkter.

Af væsentlige koter kan nævnes, at vandløbet har udløbskote fra rørføringen (Ø300 mm) under vejen i kote 26,4 m. Bundkoten i vandløbet/grøften ved nedstrøms ende af projektområdet er ca. 22,6 m. Vandløbet falder således ca. 4 m på strækningen langs Rosebakken dvs. på en strækning af ca. 225 m.

2.1.2 Ledningsoplysninger

I forbindelse med projekteringen er der indhentet ledningsoplysninger hos LER. Disse fremgår af bilag 1.

Der løber en række ledninger langs Rosebakke. Bl.a. løber en afløbsledning i form af et betonrør med en lang række brønde. Jf. forsyningen er der tale om en ledning, der kun anvendes ved overløb

fra pumpestationen mod nord. På vestsiden af vejen har TDC og Norlys kabler liggende, og derudover ligger der også en vandledning.

2.2 Hydrologiske forhold

Oplandet, til det punkt hvor vandløbet krydser Rosebakken, fremgår af Figur 2-3 og er ca. 105 ha. Oplandet består primært af lerblandet sandjord og langt størstedelen er i omdrift.

Figur 2-3 Det grønne polygon angiver det estimerede opland til projektområdet.

På baggrund af oplandets størrelse er det estimeret, at der løber følgende vandføringer i ved krydsningen af Rosebakken:

- Sommermiddel 7 l/s
- Medianmaks. 28 l/s

I forhold til vandføring i vandløbet, så bemærkes det, at der ved besigtigelse i september 2024 blev registreret, at vandet "forsvandt" på strækningen langs Rosebakken. Dvs. ved krydsningen af vejen løb der vand, men ved udløbet af området var vandløbsprofilen tørlagt. Dette skyldes sandsynligvis, at vandet siver ned i den sandede jord.

2.3 Vandløbsforhold

Generelt er der tale om et meget lille vandløb, der er sommerudtørrende, og som har et kanaliseret forløb langs projektstrækningen. Vandløbet er ikke omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3 og der er heller ikke nogen målsætninger tilknyttet vandløbet.

2.4 Administrative forhold

2.4.1 Naturbeskyttelsesloven

Arealet, som er omfattet af projektet, var indtil i år et omdriftsareal, hvor der blev dyrket intensiv landbrug. Dvs. det er ikke omfattet af Naturbeskyttelsesloven. Alle arealer øst for er dog udpeget som overdrev.

Figur 2-4 De §3-beskyttede naturtyper er hhv. mose (brun skravering) og overdrev (gul skravering). De grønne tern angiver habitatområde.

2.4.2 Fredning

Projektområdet er omfattet af Fredning af Læsten Bakker. Fredningen er ikke til hinder for gennemførelse af naturgenopretningsprojekter som denne.

2.4.3 Vandområdeplanen

Ingen udpegning eller målsætning.

2.4.4 Vandløbsloven

Selvom vandløbet ikke er beskyttet eller målsat er det stadig omfattet af vandløbsloven, og der skal søges om tilladelse for denne ved et eventuelt projekt.

2.4.5 Natura2000

Projektområdet - dvs. arealet øst for Rosebakken - er udpeget som Habitatområde (H30: Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk). Udpegningsgrundlaget fremgår herunder.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 30		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Grå/grøn klit* (2130)
	Klithede* (2140)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Enekrat (5130)	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Nedbrudt højmoser (7120)	Hængesæk (7140)
	Tørvelavning (7150)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Bøg på mor med kristorn (9120)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Stilkeke-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemoser* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Blank seglmos (6216)	Gul Stenbræk (1528)
	Grøn kølleguldsmed (1037)	Stor kærguldsmed (1042)
	Kildevældsvindelsnegl (1013)	Bæklampret (1096)
	Flodlampret (1099)	Stavsild (1103)
	Stor vandsalamander (1166)	Odde (1355)
	Spættet sæl (1365)	Damflagemus (1318)

Nærmeste øvrige Natura2000-beskyttede område er Tjele Langsø og Vinge Møllebæk nr. 33 der består af:

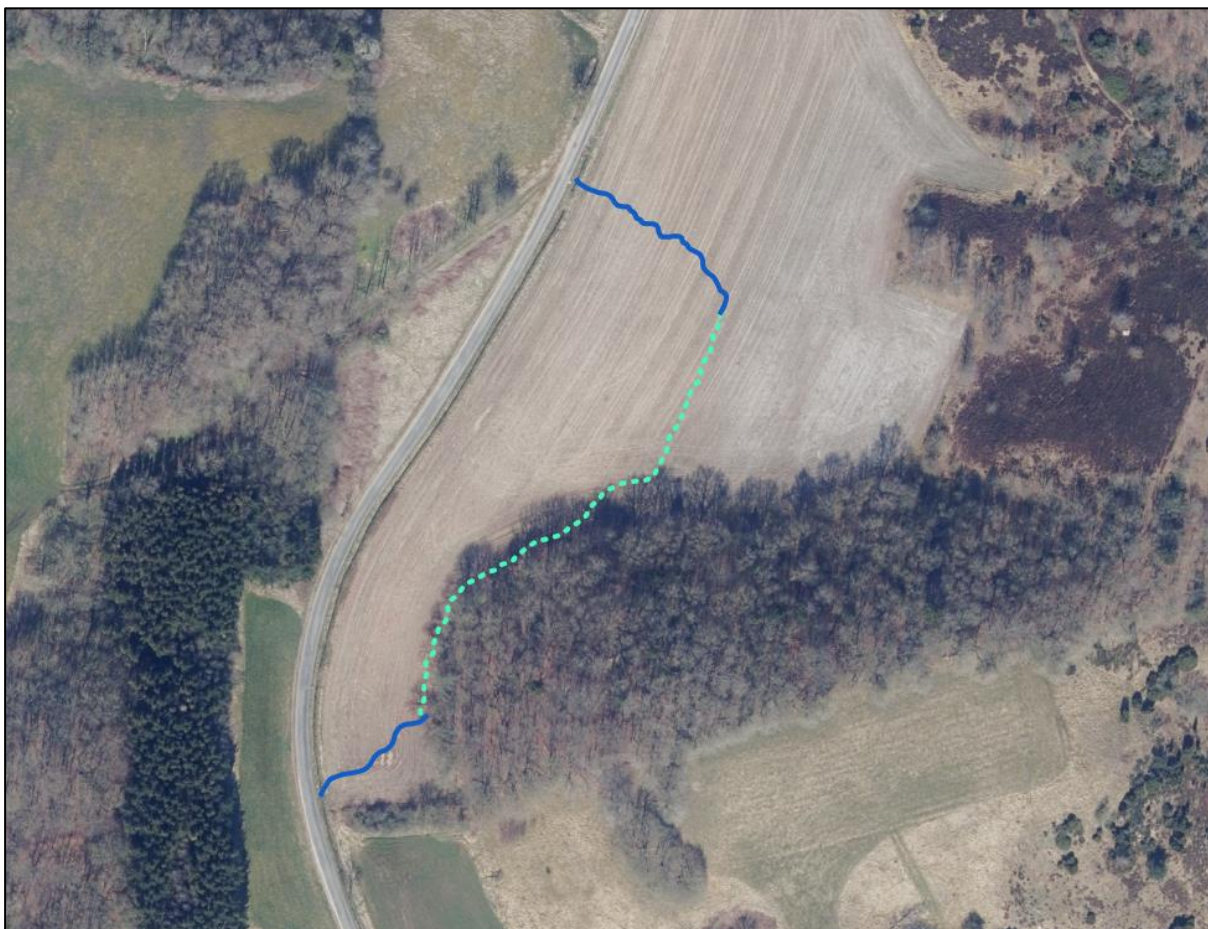
- Fuglebeskyttelsesområde F16: Tjele Langsø
- Habitatområde H33: Tjele Langsø og Vinge Møllebæk

De er beliggende hhv. ca. 9,5 km og ca. 7,5 km nordvest for projektområdet, hvor Natura 2000-område nr. 33 er i samme vandløbssystem som Natura 2000-område nr. 30, med Vorning Å som tilløb til Skals Å.

3. Projektforslag

Nærværende afsnit præsenterer de projekterede tiltag.

De projekterede tiltag fremgår af oversigtskortet herunder.

Figur 3-1 De projekterede tiltag. Den blå linje er stræk, hvor der graves et vandløbsprofil, hvorimod den stiplede linje er stræk, hvor vandet skal finde sin "egen vej".

3.1 Arbejdsplads og adgangsmuligheder

Der er ikke behov for etablering af en decideret arbejdsplads grundet anlægsfasens korte varighed og begrænsede tiltag.

Der er generelt rigtigt gode adgangsmuligheder til området, da der er tale om en tidligere omdrifts-mark med indkørselsmuligheder og forholdsvis tørre jordbundsforhold.

Der er således ikke inkluderet køreplader eller andre interimsforanstaltninger.

3.2 Etablering af nyt vandløbstracé

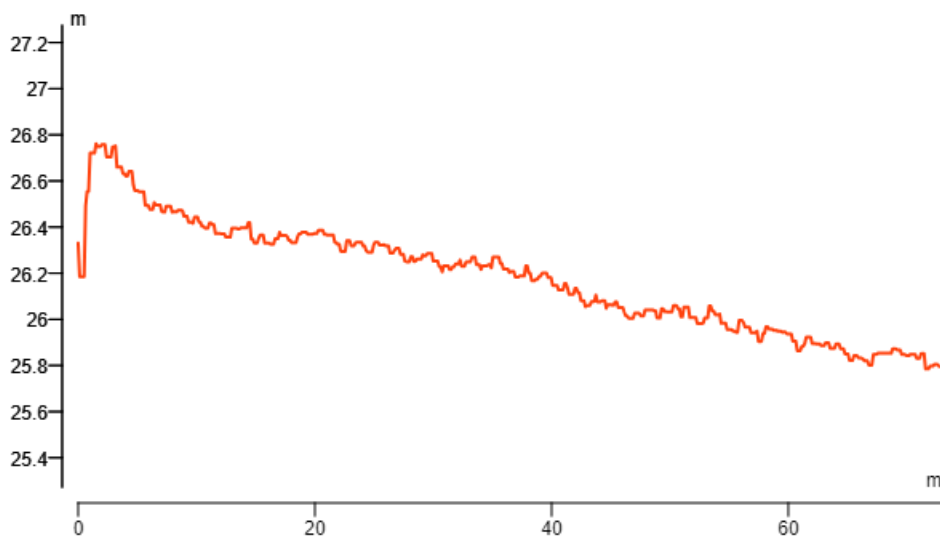
Der etableres et nyt, terrænnært vandløbstracé ned over marken øst for Rosebakken. Det er ikke på alle stræk, at der decideret graves et nyt tracé. Således får vandet nogle steder - særligt i den centrale del - lov at finde sin egen vej. Generelt skal vandløbet laves så diskret som muligt, og det vil på størstedelen af strækket primært have udtryk af et terrænrids. Det er dog væsentligt, at det ved starten og afslutningen er et veldefineret og erosionssikkert forløb, så der ikke forekommer erosion

under vejkassen og de ledninger, der ligger her. I forhold til vejen, så bevares den eksisterende vejgrøft til afledning af vejvand.

Det nye tracé startes ved Rosebakken ca. 8 m nedstrøms rørdløbet. Her blokeres det eksisterende forløb på en 2 m strækning ned til rørbroen umiddelbart nedstrøms. Dvs. grøften fyldes op med overskudsjord fra etableringen af det nye tracé. Der anvendes 2 m³ jord til formålet, og det komprimeres. Slutteligt stensikres det sving, hvor det nye forløb starter. Dette gøres med 1 m³ håndsten (128-256 mm). Stenene lægges op af svingets sider startende ca. 1 meter opstrøms svinget og sluttende 1 m nedstrøms. Stenene lægges op til 0,5 m over vandløbets bund og med anlæg 1:1,5.

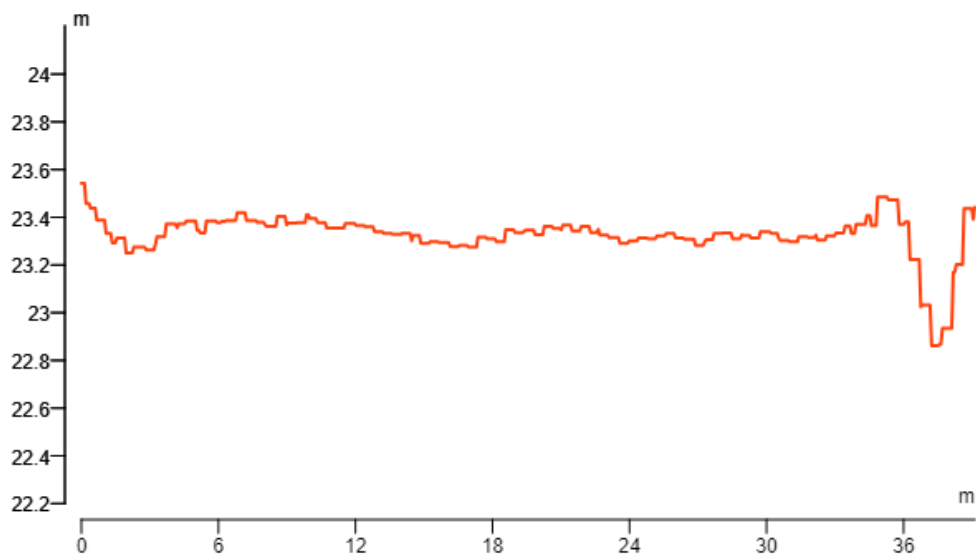
Det nye forløb startes i kote 26,20 m. Det etableres med en bundbredde på 0,5 m. På de første 10 m af det nye forløb laves brinkanlæg 1:2. Herefter laves anlæggene 1:4. Det er vigtigt at brinkanlæggene varieres. Dvs. der laves flade anlæg på indersiden af svingene (>1:5) og stejle anlæg på ydersiden (ca. 1:1).

På de første ca. 70 m falder det nye forløb fra 26,20 til 25,75 m. Dvs. det falder ca. 6,5 %. Efter ca. 70 m tilsvarende bundkoten terrænkoten, og vandet ledes blot udover terræn. Herfra vil det løbe mod syd, og når det nærmer sig skoven, vil det drejer mod sydvest. Her laves ikke et decideret tracé, så vandet får blot lov at løbe i den lavning, der er langs skovbrynet. Dog tilpasses denne lidt, så den har udtryk af et vandløbsprofil. Dvs. brinken ind mod marken lægges lidt ned. Med andre ord sikres det, at der er et "rids" hvori vandet kan løbe. Meningen er dog, at det på sigt skal danne sit eget forløb.

Figur 3-2 Grafen angiver terrænoverfladen på en linje langs det projekterede vandløbstracé startende ved Rosebakken og sluttende midt i engen.

Ca. 44 m opstrøms udløbet i den eksisterende grøft laves atter et decideret vandløbsprofil, der "opsamler" vandet fra skoven og leder det retur til det eksisterende tracé langs Rosebakken. Dette tracé startes i kote 23,0 m og sluttet ved vejen i 22,75 m. Faldet bliver i gennemsnit ca. 6 %. Faldet fordeles således, at de første ca. 40 m falder med ca. 10 cm, og så udlignes de sidste 15 cm over ca. 4 m. På de sidste 4 m indsnævres brinkanlæggene til 1:1,5 m. Der brinksikres langs ydersiden af det sving der kobler det nye vandløb sammen med grøften langs vejen. Det er vigtigt, at vandet ikke kan erodere i dette sving, da det i så fald vil grave under vejen og spildevandsledningen. Der stensikres med 1 m³ håndsten (128-256 mm).

Figur 3-3 Terrænoverfladen på en linje langs det projekterede vandløbstracé startende ved skovbrynet og sluttende i grøften ved Rosebakken.

På de første 70 m af det nye forløb og de sidste 44 m udlægges lidt grus og småsten (16-64 mm) i en jævn blanding. Materialet udlægges ikke jævnt, men derimod rodet. Dvs. der er små dynger men også partier uden grus. Det er dog vigtigt, at der udlægges grus i et ca. 10 cm tykt lag på de første og sidste 5 m af det nye forløb, og at det lægges lidt op af brinken. Dette gøres for at gøre bunden erosionssikret ved sammenkoblingen med den eksisterende vejgrøft. Der anvendes i alt 5 m³ bundsubstrat til projektet (16-64 mm).

Dukker der større marksten op ved gravearbejdet kan disse med fordel placeres i vandløbet.

3.2.1 Etablering af pools

Der indbygges små fordybninger i bunden, så der bliver skabt små pools med lidt mere stillestående vand. Dette gøres kun på de nyetablerede tracéer - dvs. ikke på det stræk, hvor vandløbet selv finder vej. Fordybninger er blot stræk på ca. 1 m, hvor vandløbet uddybes ca. 0,5 m under den omgivende bundkote. Der laves i alt 4-5 af disse pools.

3.2.2 Håndtering af overskudsjord

I forbindelse med etableringen af de to terrænrids/vandløbstracéer fremkommer ca. 55 m³ løs jord. Der anvendes 2 m³ jord til at fylde grøften op i forbindelse med blokering af det eksisterende forløb på en 2 m strækning ned til rørbroen jf. ovenstående beskrivelse. Den resterende overskudsjord skal indbygges i det omgivende terræn. Dvs. jorden udplaneres langs vandløbsprofilet. Dette gøres på begge sider af profilet i et forholdsvis tyndt lag, således at der ikke bliver et markant terrænspring langs vandløbet.

4. Konsekvensvurdering

I nærværende afsnit gennemgås de væsentlige konsekvenser af de projekterede tiltag.

4.1 Hydrologiske forhold

Den projekterede strømningsvej ned over engen øst for Rosebakken, vil resultere i en mere naturlig og varieret hydrologi. I tørre perioder vil der sandsynligvis ikke løbe vand hele vejen ned igennem området, men det vil derimod sive ned i den sandede jord. I vinterhalvåret og i mere våde sommerperioder, vil der løbe en lille, terrænnær bæk ned over engen. Nogle steder vil den brede sig lidt ud i lunger og huller, mens der sandsynligvis andre steder vil forekomme flere små strømningsveje.

Projektet er lavet på en måde, så vandets vej vil ændre sig over tid. Vandløbet "låses" kun øverst og nederst. I hele den centrale del skal erosion, bevoksning, græssende dyr m.m. have lov til at påvirke strømningsvejene og derigennem hydrologien.

4.2 Biologiske forhold

4.2.1 Vandløb

Det projekterede vandløb vil blive meget terrænnært, og der vil være en stor interaktion mellem "vand og land". Det forventes, at der vil opstå en varieret flora med enkelte deciderede vandløbsplanter, men primært kantvegetation dvs. planter der trives i et habitat, hvor vandet står og fluktu-erer.

Vandløbet kommer fra en skovslugt og må forventes at have en forholdsvis god kvalitet, hvorfor der må forventes at indfinde sig en række rentvandsarter af vandløbsinsekter. Der vil både være stenede vandløbsparter med frisk strøm og mere stillestående stræk med finkornet materiale.

Vandløbet vil grundet den lille og ustabile vandføring ikke umiddelbart egne sig som fiskevandløb.

4.2.2 Terrestrisk natur

Engen øst for Rosebakken er blevet dybdepløjet i indeværende år efter at have været omdriftsareal igennem længere tid. Herved er de øvre, og mest næringsrige jordlag blevet "begravet", og den mere sandede og næringsfattige jord blevet ført til overfladen. Det forventes på den baggrund, at der i de kommende år vil opstå en varieret eng- og overdrevsflora. De projekterede tiltag vil sikre, at særligt engfloraen vil blive mere varieret, da der vil forekomme en større variation i jordbundens fugtighed.

4.3 Planforhold og administrationsgrundlag

4.3.1 Vandområdeplanen

Der er ingen målsætninger i vandløbet.

4.3.2 National beskyttet natur

Arealet, hvor vandløbet projekteres, er ikke omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Det forventes dog, at ekstensivering og den mere naturlige hydrologi på sigt vil resultere i at hele området bliver §3 natur - sandsynligvis primært eng.

For nuværende er der ikke behov for at søge dispensation.

4.3.3 Natura 2000-beskyttelse

Projektarealet er omfattet af habitatområde H30: Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk. Forud for en realisering af projektet kræves der en screening i forhold til udpegningsgrundlaget. Da arealet indtil for nylig var omdriftsjord forventes projektet dog ikke at påvirke habitatområdets udpegningsgrundlag negativt. Tvært imod vil naturtyper og arter potentielt ”indtage” området i de kommende år.

4.3.4 Bilag IV-arter

I henhold til habitatdirektivets artikel 12 skal EU-medlemslande indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller udenfor. Projektet forventes ikke at påvirke nogle Bilag IV-arter negativt.

4.3.5 Vandløbsloven

Projektet indeholder tiltag, der ændrer på vandløbets skikkelse. Der skal således udføres en regulerings sag efter §§ 16 og 17 efter vandløbsloven med screening for miljøvurdering.

4.3.6 Fredning

Projektområdet ligger indenfor Fredning af Læsten Bakker. Fredningen er ikke til hinder for gennemførelse af naturgenopretningsprojekter som denne. Eventuel dispensation fra fredningsbestemmelserne administreres af Fredningsnævnet for Midtjylland, østlige del.

4.3.7 Fredninger og kulturhistorie

Indenfor projektområdet foretog Museum Østjylland tidligere på året en arkæologisk forundersøgelse MOE01324 Skaad Dal, hvor arealet blev frigivet til dybdepløjning. Derfor er det ikke relevant at kontakte det lokale museum forud for dette projekt.

Hvis der mod forventning under jordarbejdet findes spor af fortidsminder i form af arkæologiske genstande eller anlæg, skal Museum Østjylland straks kontaktes på tlf. 8712 2600.

Der er ingen tekniske anlæg af kulturhistorisk værdi i området.

4.4 Realisering

Det forventes, at projektet kan realiseres på et par dage. Projektarealet er meget lidt følsomt overfor vejrlig, hvorfor projektet forventes at kunne etableres året rundt, så længe det sker i en periode uden for meget regn. Desuden kan det nye vandløb etableres ”tørt”, dvs. man kan vente med at lede vandet igennem området, til det er helt færdigt.

4.4.1 Økonomi

I tabel 4-1 ses et økonomisk overslag for realiseringen af de projekterede anlægstiltag. Det er estimeret, at projektet kan realiseres for 35.400 kr ekskl. moms.

Tabel 4-1 Økonomisk overslag på anlægsarbejder.

Tiltag	Mængde	Pris	I alt
Arbejdsplads, adgang, projektstyring	-	-	15.000
Udgravning af nyt vandløbstracé samt indbygning af overskudsjord	55 m ³	100	5.500
Levering og udlægning af håndsten (128-256 mm) til brinksikring	2 m ³	1.500	3.000

Levering og udlægning af bundsubstrat (16-64 mm)	5 m ³	1.200	6.000
<i>20 % uforudsete udgifter</i>			<i>5.900</i>
I alt (DKK, ekskl. moms)			35.400

Ovenstående pris omfatter ikke udgifter til Randers Kommunes interne timer og heller ikke eventuelle udgifter til en rådgiver.